

direkte som paa andre Pantelaanerkontorer. Assistenshuset har i Aar for første Gang givet Underskud. Overskuddet har gennem en lang Række Aar været svindende, ofte ret betydeligt. I Aar møder Assistenshuset for første Gang med et Underskud paa 40 000 Kr. eller maaske nogle faa Kroner derover. Det gav Venstres Ordfører (Inger Gantier Schmit) Anledning til nogle Bemærkninger om, hvor uheldigt det var, at Staten drev denne Virksomhed, men mig synes disse 40 000 Kr. ikke noget afskrækkende. Hvis man valgte den Vej at afløse alle de bestaaende Pantelaanerforretninger med Statslaanekontorer, brugte det bestaaende Assistenshus og gennemførte en Omorganisation af dettes Forhold, tror jeg, at disse 40 000 Kr.'s Underskud let kunde forandres, om ikke til noget Overskud af betydelig Art, hvad det sikkert heller ikke burde, saa dog til Balance. Assistenshuset er vel nok en af vore allerældste Institutioner om ikke af Aar, saa dog af Vedhængen ved det fra Fædrene nedarvede. De Mennesker, der færdes i den gamle graa Bygning ved Nybrogade, lever alle sammen i Opfattelser, der er Aarhunderer gamle. Man mærker, naar man kommer over i den store Bygning, en Luft fra Enevældens Tid, som slet ikke svarer til, hvad vi er vant til. Hvis Lovgivningsmagten foretog betydelige Ændringer i Forretningsgangen, er der ingen Tvivl om, at denne Forretning kunde blive det, som man ønsker fra mange Sider: en tidssvarende Institution som Samfundsinstitution og en gavnlig Institution for den Befolkning, som nu en Gang ønsker eller tvinges til at have Bud til den. Jeg er ikke helt klar over, om et Udvalg er i Stand til at afgøre, om Fremtidens Laanevæsen skal være filantropisk Virksomhed, kommunal Virksomhed eller Statsvirksomhed, eller om en af Justitsministeren nedsat Kommission skulde undersøge dette Spørgsmaal.

Jeg vil slutte mine Bemærkninger med at sige, at jeg ønsker ikke det foreliggende Lovforslag forsinket af denne Grund. Jeg ønsker og kan paa mit Partis Vegne anbefale det paa Grundlag af, at vi kommer til en betydelig billigere Rente, end der kræves i Lovforslaget, og hvis det Udvalg, der ønskes nedsat, kan komme til en Løsning i den Retning, jeg antydede, henstiller jeg til Justitsministeren at overveje, om det

ikke var formaalstjenligt, at en Kommission fortsatte den videre Behandling af Sagen inden alt for lang Tid.

Godskesen: Ude i den brede Befolkning hører man ofte den Opfattelse fremsat, at Pantelaanervirksomhed i sig selv er, om ikke noget uhæderligt, saa dog noget misligt og forkasteligt, der bør bekæmpes. Denne Opfattelse er selvfølgelig urigtigt Under Storstadsforhold er Pantelaanervirksomhed ikke alene nyttig, men ogsaa nødvendig for den ubemidlede Befolkning. Den ubemidlede Mand, som pludselig kommer i Forleghed, vil, hvis han ikke kan laane Penge, i Almindelighed være henvist til at realisere sine Løsøregenstande, og dette maa han som oftest gøre for Spotpris. Det er derfor en stor Fordel for den ubemidlede, at han i Stedet for at skulle sælge sine Ejendele kan laane paa dem og faa sine Ting tilbage, naar han i Fremtiden faar Arbejde eller paa anden Maade kommer til Penge. Det er derfor nyttigt, ja nødvendigt for den ubemidlede Befolkning, at der findes Pantelaanere, og jeg tror, at Virksomheden som Pantelaaner i alt Fald, som Forholdene er, i Øjeblikket ikke kan ventes bestridt blot af filantropiske Selskaber. Man maa regne med, at Virksomheden maa udøves ogsaa af private næringsdrivende. Men medens en saadan Virksomhed altsaa maa siges at være nødvendig, frembyder den paa den anden Side, saaledes som den højtærede Justitsminister udviklede det ved Fremsettelsen af nærværende Lovforslag, meget betydelig Fare for Misbrug. Et slet Pantelaanervæsen vil dels i høj Grad fremme Ejendomsforbrydelser, dels vil det føre til Udsøgelse af den ubemidlede Befolkning. Disse Farer er af yderst alvorlig Karakter, og de maa derfor imødegaas med største Kraft fra Samfundets Side. Men det vil sikkert gaa med en Pantelaanerlov, saaledes som det gaar med saa mange andre Love, der indeholder stærke Forbud og Paabud, at man ikke vil naa til det Resultat, man tilsigter, medmindre man kan faa Støtte indefra, det vil sige fra den Kreds af Befolkningen, hvis Forhold de paagældende Love angaar, i dette Tilfælde altsaa fra Pantelaanerstanden selv. Derfor maa der Haand i Haand med en Lovgivning, bestaaende af Forbud og Paabud, gaa Bestræbelser efter